

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

תשפ"א
מסכת: כלים
פרק: כ"ח
משנה: ב', ג'

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הרה"ק הרב רבי דב בער ב"ר אברהם ממעזריטש - המגיד הגדול זצ"ל
הרה"ק רבי מנחם נחום בהרה"ק ר' מרדכי זצ"ל
הרה"ק רבי אלעזר בן כ"ק מרן רבי שלום רוקח זצ"ל

משנה ב'

חתיכת בד שיש בה שיעור של פחות משלשה על שלשה טפחים שֶהִתְקִינוּ לָפֶק
בו את המרחץ לסתום בו את הנקבים שבבית המרחץ, או שהתקינו לְנַעַר **בו את**
הקדירה לאחוז בו בסיר הרותח כדי לנערו, או שהתקינו לְקַנַח לנקות **בו את הירחים**
מהאבק כדי שלא יתערבב עם הקמח, **בין מוכן בין שאינו מוכן** בין שהבד מוכן לשימוש
כבגד, ובין שאינו מוכן, כפי שנבאר בהמשך - **טמא** הרי הוא מקבל טומאה, אולם אינו
מקבל טומאת מדרס, לפי שיש בו פחות משיעור של שלושה על שלושה טפחים **דברי רבי**
אליעזר וטעמו יתבאר בהמשך. **רבי יהושע אומר: בין מן המוכן בין שאינו**
מן המוכן - טהור אינו מקבל טומאה כלל, כמו שנבאר בהמשך. **רבי עקיבא**
אומר: מן המוכן - טמא מקבל טומאה **שאינו מן המוכן - טהור** אינו מקבל
טומאה. בגמרא מסכת שבת (כט, ע"א - ע"ב) מבארים שאם הניח את אותה חתיכת בד שבה
עוסקת משנתנו בתוך קופסה, הכל מודים שהיא מקבלת טומאה, שהואיל והצניע אותה גילה
דעתו שמחשיב אותה עדיין כבגד, ואע"פ שהתקין אותה לסתום בה נקבים שבמרחץ, או לנער
איתה את הסיר, היינו שהתקין אותה לתשמישים בזויים, מכל מקום הואיל והניחה בקופסה
הרי זו הוכחה שבוודאי רוצה להשתמש בה עדיין בתור בגד, כגון לתפור אותה כטלאי בבגדו
בזמן הצורך, לפיכך אע"פ שהתקין אותה לתשמישים אלו, לא בטלה מחתיכת הבד תורת בגד,
ולדברי הכל היא מקבלת טומאה. אולם המחלוקת היא במקרה בו תלה את הבד במגוד
(קולב), או שהניחו מאחורי הדלת, שלדעת רבי אליעזר אף במקרים אלו אותו בד מקבל
טומאה, שהואיל ולא זרקה לאשפה, אלא הניחה במקום מסויים בבית, דינה כמו הבד שהניחו
בקופסה, וזה שאומר רבי אליעזר 'בין מוכן' היינו שתלה את הבד על קולב, שנראה הדבר
כאילו מכינו לשימוש כבגד, 'בין שאינו מוכן' היינו כשהניח את הבד מאחורי הדלת, שכן לגבי
הנחה בקופסה הרי זה נראה 'כאינה מוכנה' לשימוש כבגד (שכן מאחורי הדלת הבגדים פחות
נשמרים), לפיכך הבד מקבל טומאה כמו שביארנו את הטעם לעיל. ורבי יהושע סובר: 'בין מן
המוכן בין שאינו מוכן טהור', כלומר בין שתלה את הבד על קולב (אע"פ שלגבי זריקה לאשפה
הרי זה נראה 'כמוכן' לשימוש), ובין שהניח את הבד מאחורי הדלת שזה נחשב 'כאינה מוכנה',
מכל מקום אין הבד מקבל טומאה, לפי שכל זמן שלא הניח אותו בתוך קופסה אין הבד נחשב

רבינו עובדיה מברטנורא

לפוק- לסתום נקבין שבמרחץ שלא יצא החום.

ולנער בו את הקדירה- לאחוז בו את הקדירה כדי לערות ממנה לתוך הקערה או לתוך התמחוי.

בין מן המוכן בין שאינו מן המוכן- בפרק במה מדליקין מוכיח, דבהניחו בקופסא כולי עלמא לא פליגי דטמא, דהא אחשביה. ובורקו לאשפה כולי עלמא לא פליגי דטהור, דהא בטליה. כי פליגי, היכא דתלה אותו במגוד, קילי"א בלע"ז, או הניחו אחורי הדלת. רבי אליעזר סבר בין הניחו במגוד שנראה כמוכן לגבי זרקו באשפה, בין הניחו אחורי הדלת שנראה כאינו מוכן לגבי הניחו בקופסא, לעולם טמא כל זמן שלא זרקו באשפה. ורבי יהושע סבר, לעולם טהור כל זמן שלא הניחו בקופסא. ורבי עקיבא סבר, דתלאו במגוד מוכן הוא והוי כאילו הניחו בקופסא וטמא, והניחו אחורי הדלת דהוי שלא מן המוכן, הרי הוא כאילו זרקו באשפה וטהור.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות
ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com
או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

כמוכן לשימוש כבגד, ודינו כאילו שנזרק לאשפה, לפיכך הוא טהור ואינו מקבל טומאה כלל. ורבי עקיבא סובר 'מן המוכן טמא' כלומר אם תלה את הבד על קולב, הרי הוא נחשב כמוכן לשימוש כבגד, ודינו כאילו הניחו בקופסה, ולכן מקבל הוא טומאה, 'שאינו מן המוכן' אבל אם הניחו מאחורי הדלת, שבכגון זה הוא נחשב 'כאינו מוכן לשימוש', דינו כאילו נזרק לאשפה ולכן אינו מקבל טומאה. ועיין בשאר המפרשים שמרחיבים בפירוש משנתנו

משנה ג'

הַעוֹשֶׂה אֶסְפְּלָנִית, בֵּין בְּבָגָד בֵּין בְּעוֹר אם הכין תחבושת מבגד, או מעור, כדי להניח אותה על פצע, אע"פ שיש באספלנית שיעור לקבלת טומאה - האספלנית **טְהוֹרָה** לפי שלאחר שמניחים אותה על הפצע היא נמאסת, ואין הבגד או העור ראויים עוד לשימוש אחר. **רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: עַל הָעוֹר - טְהוֹר** רוב המפרשים אינם גורסים פיסקה זו. ואם הכין **מְלֻגְמָא** מלוגמא זו מרקחת שמכינים מקמח, סממנים ושומן, והיו מורחים אותה על רטייה ומניחים את הרטייה על הפצע כדי לרכך אותו, ובאה המשנה ללמד: **בְּבָגָד** שאם הכין את הרטייה שעליה מרח את המלוגמא מבגד - הרטייה **טְהוֹרָה** לפי שלאחר שמרחו את המלוגמא על הבגד הוא נמאס ואינו ראוי עוד לשימוש אחר, לפיכך אין הוא מקבל טומאה, אולם **וּבְעוֹר** אם מרח את המלוגמא על פיסת עור - הרטייה **טְמֵאָה** לפי שאין המלוגמא נדבקת לעור כמו שהיא נדבקת לבגד, ולכן ניתן לנגב את המלוגמא מהעור ושוב ראוי הוא לשימוש כבתחילה, לפיכך עדיין ראוי הוא לקבל טומאה. **רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל** שחולק **אֹמֵר: אֵף** אם מרח את המלוגמא **בְּבָגָד - טְמֵאָה** הבגד עדיין מקבל טומאה, והטעם הוא: **מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִנְעֶרֶת** כלומר שלאחר שהמלוגמא מתייבשת ניתן לנער אותה מהבגד והיא נופלת ושוב ניתן להשתמש בבגד כבתחילה, לפיכך הוא עדיין ראוי לקבל טומאה. הפירוש הוא לפי התפארת ישראל ועיין בפירוש הרמב"ם וברב מברטנורא שמפרשים בדרך נוספת.

רבינו עובדיה מברטנורא

אספלנית - תחבושת שעושים מחלב ושעווה וחמאה ושמן וכיוצא בזה, וממרחים אותה על הבגד או על העור ונותנים על המכה והיא נמאסת, ואין הבגד והעור ראויין עוד לשיבה ולא לתשמיש אחר.

מלוגמא - תחבושת עשויה מקמח ותאנים וכיוצא בהן, שאדם לועס ונותן על גב המכה. ופירוש מלוגמא, מלא לוגמא.

בבגד טהור - לפי שהבגד נמאס ומתבטל ותו לא חזי לתשמיש.

ובעור טמא - שאין המלוגמא מתדבקת על העור כמו על הבגד, ואין העור מתבטל בכך.

מפני שהיא ננערת - לאחר שנתייבשה מעל הבגד היא ננערת ונשמטת מאיליה מעל הבגד והולך כל הלכלוך. ואין הלכה כרבי שמעון בן גמליאל.